

Κωδικός μαθήματος TGSOL-535	Τίτλος μαθήματος Η διδασκαλία του λεξιλογίου και η χρήση λεξικών	Πιστωτικές μονάδες (ECTS) 10
Τμήμα Γλωσσών και Φιλολογίας	Εξάμηνο Γ'	Προαπαιτούμενα Κανένα
Τύπος μαθήματος Επιλεγόμενο	Θεματικό πεδίο Διδασκαλία γλώσσας/ Γλωσσολογία	Γλώσσα διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο μαθήματος 1 ^{ος} μεταπτυχιακός κύκλος σπουδών	Έτος σπουδών Δεύτερο	Προτεινόμενος διδάσκων Δρ. Θωμάη Δαλπαναγιώτη

Στόχοι του μαθήματος

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στον χώρο της λεξικολογίας και συνδέει τη γλωσσολογική θεωρία με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στον θεωρητικό άξονα, στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των φοιτητών σε ζητήματα της σύγχρονης λεξιολογικής ανάλυσης (σχετικά με τη μορφή, τη σημασία και τη χρήση των λέξεων). Στον εφαρμοσμένο άξονα, στόχος του μαθήματος είναι η κατάρτιση των φοιτητών στην εφαρμογή μεθόδων διδασκαλίας/εκμάθησης του λεξιλογίου στη δεύτερη/ξένη γλώσσα και η εξοικείωσή τους με τη χρήση γλωσσικών πόρων (λεξικών και σωμάτων κειμένων) στη διδασκαλία. Οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να συνδυάσουν τη θεωρία με τη μεθοδολογία στον σχεδιασμό διδακτικών προτάσεων.

Μαθησιακά αποτελέσματα/οφέλη

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι ικανοί να:

- αναγνωρίζουν και να περιγράφουν βασικές έννοιες στο πεδίο της λεξικολογίας,
- σχολιάζουν κριτικά βασικά θεωρητικά ζητήματα που αφορούν τη μορφή, τη σημασία και τη χρήση των λέξεων,

- εφαρμόζουν τις κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας και στρατηγικές εκμάθησης του λεξιλογίου ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών τους στη Γ2,
- αξιοποιούν στη διδακτική πράξη γλωσσικούς πόρους όπως λεξικά και σώματα κειμένων,
- καλλιεργούν στους μαθητές τους «δεξιότητες αναφοράς»,
- σχεδιάζουν δραστηριότητες και διδακτικές προτάσεις για το λεξιλόγιο (σύμφωνα με τις προδιαγραφές του ΚΕΠΑ).

Περιεχόμενα μαθήματος

Τα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν τα εξής:

- τι είναι το «λεξιλόγιο», τι σημαίνει «γνώση των λέξεων» και «μαθησιακό φορτίο»
- θεωρητικά ζητήματα που αφορούν τη μορφή, τη σημασία και τη χρήση των λέξεων (παραγωγή, σύνθεση, συνωνυμία, αντίθεση, υπωνυμία, μερωνυμία, πολυσημία, ομωνυμία, μεταφορά, μετωνυμία, λεξικογραμματικά σχήματα, η αρχή του ιδιωτισμού, επίπεδο ύφους)
- προσεγγίσεις, μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας του λεξιλογίου στη Γ2
- δεξιότητες προφορικού και γραπτού λόγου και το λεξιλόγιο
- στρατηγικές εκμάθησης/διδασκαλίας του λεξιλογίου στη Γ2
- ο ρόλος των λεξικών και των σωμάτων κειμένων στη διδασκαλία/εκμάθηση του λεξιλογίου
- δεξιότητες αναφοράς και μονόγλωσσα ελληνικά παιδαγωγικά λεξικά
- σχεδιασμός δραστηριοτήτων και διδακτικών προτάσεων για το λεξιλόγιο
- σχεδιασμός αναλυτικού προγράμματος και αξιολόγηση του λεξιλογίου

Μέθοδοι διδασκαλίας

Ηχογραφημένες διαλέξεις, συζήτηση μέσω φόρουμ, τηλεδιασκέψεις

Μέθοδοι αξιολόγησης

Τελική εξέταση (60%), Εργασίες (30%), Συμμετοχή στο φόρουμ (10%)

Απαιτούμενα εγχειρίδια

Συγγραφείς	Τίτλος	Εκδότης	Έτος	ISBN
Nation, I. S. P.	Learning Vocabulary in Another Language.	Cambridge University Press	2001	0 521 804981

Συνιστώμενα εγχειρίδια/μελέτες

Συγγραφείς	Τίτλος	Εκδότης	Έτος	
Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Βλέτση, Ε. & Μητσιάκη, Μ.	Η ενίσχυση της λεξιλογικής ικανότητας στη γλωσσική διδασκαλία	Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (επιμ.), <i>Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο</i> . Θεσσαλονίκη: Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούτων Μαθητών.	2014	http://www.diapolis.aucth.gr/epimorfotiko_uliko/images/pdf/keimena/yliko/enotita_b/symeonidi.pdf
Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Μητσιάκη, Μ.	Η χρήση των μονόγλωσσων λεξικών στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας: μία διδακτική εφαρμογή	<i>Πανελλήνιο Συνέδριο «Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης»</i> , Νυμφαίο 4-6 Σεπτεμβρίου 2009.	2009	http://linguistics.nured.uowm.gr/Nimfeo2009/praktika/files/down/paraskeui/aithusa2/anastasiadiMitsaki.pdf
Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Μητσιάκη, Μ.	Ο μορφολογικός τεμαχισμός ως στρατηγική διδασκαλίας του λεξιλογίου της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας	<i>Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας «Εξελίξεις στην Έρευνα της Γλωσσικής Εκμάθησης και Διδασκαλίας»</i> , 14-16 Δεκεμβρίου 2007, Θεσσαλονίκη.	2010	http://www.enl.auth.gr/gala/14th/Papers/Greek%20papers/Anastasiadi-Symeonidi&Mitsaki.pdf
Αντωνίου Μ.	Εκμάθηση του λεξιλογίου της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: άμεση και έμμεση διδασκαλία – στρατηγικές κατάκτησης	<i>Οδηγός Επιμόρφωσης: Διαπολιτισμική εκπαίδευση και αγωγή</i> , Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (υπό την αιγίδα του ΥΠ.Ε.Π.Θ).	2008	http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/program/defteri_glossa/synedrio/dimosieuseis/amesi_emmesi_didaskalia_lexilogiou.pdf
Γούτσος, Δ. & Φραγκάκη, Γ.	<i>Εισαγωγή στη γλωσσολογία σωμάτων κειμένων</i>	Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα	2015	https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/1932/1/00_master_document_Goutsos.p

				df
Δαλπαναγιώτη, Θ.	Λεξικά, Σώματα Κειμένων και το φαινόμενο της πολυσημίας στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας	Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας	2015	http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=633
Ζάγκα, Ε.	Στρατηγικές εκμάθησης του λεξιλογίου κατά τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα: «Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας», που διοργανώθηκε από τη Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.	2007	http://www.diapolis.auth.gr/index.php/e-y/theorkeim/glwssalog
Ιακώβου, Μ.	<i>Εκμάθηση και διδασκαλία λεξιλογίου στην Ελληνική ως Γ2</i>	Παρουσία	2009	http://www.academia.edu/12141877
Ιακώβου, Μ.	Το μαθησιακό φορτίο των λέξεων στην εκμάθηση και διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2	Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας	2015	http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=615
Μάντζαρη, Ε.	<i>Μονόγλωσσα ελληνικά παιδαγωγικά λεξικά: ζητήματα σχεδιασμού και διδακτικής αξιοποίησης</i>	Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Πατρών.	2011	http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/5027
Ματθαιουδάκη, Μ.	Ο σχεδιασμός του ξενόγλωσσου μαθήματος: προτάσεις στα πλαίσια των σύγχρονων προσεγγίσεων	Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας	2013	http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=274
Ματθαιουδάκη, Μ.	Σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις – Η μέθοδος CLIL και σχετικές διδακτικές	Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας	2013	http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=281

	προτάσεις			
Πανταζάρα, Α. & Μάντζαρη, Ε.	Αναζήτηση σε λεξικά	Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα	2015	https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5968
Πανταζάρα, Α. & Μάντζαρη, Ε.	Αναζήτηση σε σώματα κειμένων	Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα	2015	https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5969
Χατζησαββίδης, Σ.	Η σημασιολογία και το λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής	<i>Θεωρία και έρευνα στις επιστήμες της αγωγής, Αφιέρωμα στον Καθηγητή Σωφρόνη Χατζησαββίδη, Ιούλιος 2015.</i>	2009	http://periodiko.inpatra.gr/issue/issue5